

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อศึกษาผลของนโยบายสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (30 บาท รักษาทุกโรค) ต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชน และคุณภาพงานบริการรักษาพยาบาลจังหวัดจันทบุรี โดยการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรระหว่างก่อนและหลังการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยมีตัวแปรในการศึกษา ได้แก่ พฤติกรรม การดูแลสุขภาพตนเองของประชาชน ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ลักษณะ คือ พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ พฤติกรรมการป้องกันโรค พฤติกรรมการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย และคุณภาพงานบริการรักษาพยาบาลของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งจำแนกออกเป็น 5 ด้าน คือ บริการที่เห็นเป็นรูปธรรม การตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ การเอาใจใส่ดูแลของเจ้าหน้าที่ ความเชื่อมั่นในบริการ ความน่าเชื่อถือของผู้ให้บริการ กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรจังหวัดจันทบุรี ที่ได้รับสิทธิรักษาพยาบาลตามนโยบายที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป ซึ่งคัดเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) จำนวน 322 คน การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้ง ครั้งแรกก่อนเริ่มดำเนินนโยบาย 1 เดือน ครั้งที่สอง หลังดำเนินนโยบายแล้ว 6 เดือน ข้อมูลที่รวบรวมได้นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และทดสอบความมีนัยสำคัญระหว่างตัวแปรด้วย Pair t-test หรือ Chi-Square test ผลการวิจัยได้ข้อสรุปดังนี้

ผลการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชนระหว่างก่อนและหลังการได้รับสิทธิรักษาพยาบาลตามนโยบาย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันโรค เมื่อเปรียบเทียบโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า พฤติกรรมการป้องกันโรคในเรื่องการงดดื่มสุรา/เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ ก่อนการได้รับสิทธิรักษาพยาบาลดีกว่าหลังจากได้รับสิทธิรักษาพยาบาล และพบว่าพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุ/อันตราย หลังจากได้รับสิทธิรักษาพยาบาลดีกว่าก่อนการได้รับสิทธิรักษาพยาบาล ส่วนพฤติกรรมการรักษาพยาบาลเมื่อมีอาการเจ็บป่วย พบว่า อัตราการไปรับบริการรักษาพยาบาลที่สถานบริการของรัฐเพิ่มมากขึ้นในทุกระดับความรุนแรงของอาการเจ็บป่วย เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยระหว่างก่อนและหลังการได้รับสิทธิรักษาพยาบาลตามนโยบาย พบว่า ในทุกระดับความรุนแรงของอาการเจ็บป่วยไม่มีความแตกต่างกัน การเปรียบเทียบคุณภาพงานบริการรักษาพยาบาลของจังหวัดจันทบุรี ระหว่างก่อนและหลังการปฏิบัตินโยบาย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพงานบริการเป็นรายด้าน พบว่า บริการเกือบทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความน่าเชื่อถือของผู้ให้บริการที่ คุณภาพบริการหลังการปฏิบัตินโยบายดีกว่าก่อนการปฏิบัตินโยบาย และเมื่อเปรียบเทียบคุณภาพงานบริการรักษาพยาบาลในภาพรวมของความพึงพอใจต่อบริการที่ได้รับ พบว่า คุณภาพบริการที่ได้รับในภาพรวมหลังการปฏิบัตินโยบาย ดีกว่าก่อนการปฏิบัตินโยบาย